

OPERATIVNI PROGRAM
»RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA« 2012. – 2013.

Sažetak nacrtu radnog dokumenta iz svibnja 2010. godine

Sveobuhvatni strateški cilj Operativnog programa »Razvoj ljudskih potencijala« (OP RLjP) je **razvoj ljudskih potencijala u Republici Hrvatskoj radi omogućavanja nastavka povećanja stopa zaposlenosti, održivog razvoja Hrvatske i poboljšanja potencijala ekonomske konvergencije i socijalne kohezije.**

OP RLjP sufinancirat će se sredstvima Europskog socijalnog fonda (ESF). Sadrži četiri glavna opća cilja i niz pojedinačnih ciljeva usko povezanih s glavnim ciljem Programa, kao i s Europskim smjernicama zapošljavanja i Lisabonskom agendom.

Opći ciljevi koji pridonose sveobuhvatnom cilju Programa su sljedeći:

- Privući i zadržati više zaposlenih povećanjem ulaganja u ljudski kapital, te promicanjem prilagodljivosti poduzeća i radnika.
- Promicati socijalnu i profesionalnu integraciju osoba u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama
- Podržati razvoj reformi u sustavima obrazovanja i osposobljavanja
- Podržati i ojačati civilno društvo i socijalno partnerstvo

Intervencije Programa uključene su u pet Prioritetnih osi:

<u>Prioritetna os 1.:</u>	Potporna pristupu održivom zapošljavanju i prilagodljivosti radne snage
<u>Prioritetna os 2.:</u>	Jačanje socijalne uključenosti osoba u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama
<u>Prioritetna os 3.:</u>	Poboljšanje ljudskog kapitala u obrazovanju u istraživanju i razvoju
<u>Prioritetna os 4.:</u>	Jačanje uloge civilnoga društva za bolje upravljanje
<u>Prioritetna os 5.:</u>	Tehnička pomoć

Upravljanje Operativnim programom »Razvoj ljudskih potencijala« osigurat će Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva kao buduće Upravljačko tijelo za Operativni program Razvoj ljudskih resursa.

U skladu s Uredbama Europske unije, Upravljačko tijelo OP RLjP-a prenijet će provedbu određenih prioritetnih osi/glavnih područja aktivnosti na sljedeća *Posrednička tijela*:

Posredničko tijelo	Prioritetne osi (PO)
Posrednička tijela (razina I.)	
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi (MZSS)	Jačanje socijalnog uključivanja skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS)	Jačanje socijalnog uključivanja skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama Poboljšanje ljudskog kapitala u obrazovanju i u istraživanju i razvoju
Ured za udruge Vlade RH	Jačanje uloge civilnoga društva za bolje upravljanje
Posrednička tijela (razina II.)	
Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)	Potpore pristupu održivom zapošljavanju i prilagodljivosti radne snage Pojačanje socijalne uključenosti skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama Jačanje uloge civilnoga društva za bolje upravljanje Tehnička pomoć
Agencija za strukovno obrazovanje (ASO)	Jačanje socijalnog uključivanja skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama Poboljšanje ljudskog kapitala u obrazovanju i istraživanju i razvoju
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	Jačanje uloge civilnoga društva za bolje upravljanje

Prioritetna os 1. – Potpora pristupu održivom zapošljavanju i prilagodljivosti radne snage

Pojedinačni ciljevi

Opći cilj Prioritetne osi 1. Operativnog programa »Razvoj ljudskih potencijala« je **privući i zadržati više zaposlenih povećanjem ulaganja u ljudski kapital, pojačanjem i promicanjem prilagodljivosti poduzeća i radnika.**

Ovaj cilj će se ispuniti postizanjem sljedećih **pojedinačnih ciljeva**:

- Promicati aktivne mjere na tržištu rada kroz nacionalne i lokalne inicijative;
- Podržati razvoj poduzetništva i poboljšati konkurentnost malog i srednjeg poduzetništva i obrta;
- Jačati sustav cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) i drugih mehanizama potpore tržištu rada;
- Jačati zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu.

Operativni ciljevi

1.1. Provedba aktivnih mjera na tržištu rada kroz nacionalne i lokalne inicijative

- Osposobljavanje tražitelja posla, prekvalifikacije i aktivnosti potpore radi postizanja prilagodljivosti i mobilnosti radne snage;
- Promicanje zapošljavanja za tražitelje posla;
- Promicanje aktivnih mjera na tržištu rada kroz lokalne inicijative za zapošljavanje;
- Potpora pristupu zapošljavanju za žene.

1.2. Potpora razvoju poduzetništva i poboljšanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva i obrta

- Poduzetništvo za zapošljavanje i samozapošljavanje;
- Mikro-krediti za nezaposlene i skupine u nepovoljnom položaju radi pokretanja posla;
- Znanja i vještine za prilagodljivost malog i srednjeg poduzetništva;
- Usmjerenost strukovno obrazovanje i savjetovanje.

1.3. Jačanje sustava cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja HZZ-a i drugih mehanizama potpore tržištu rada

- Pобољшanje aktivnosti središnjih i podruĉnih struktura HZZ-a;
- Nadogradnja usluga koje pruža HZZ;
- Jaĉanje cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja.

1.4. Jaĉanje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

- Potpora za razvoj institucija;
- Povećanje svijesti i poboljšanje znanja svih ĉimbenika u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu;
- Potpora za rješavanje problema zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u vezi s povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, problema povratka na posao, radnika s invaliditetom;
- Razvoj programa prevencije;
- Potpora za primijenjeno istraživanje u podruĉju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu;

Potencijalni korisnici

Potencijalni korisnici po vrsti aktivnosti jesu:

1.1. Provedba aktivnih mjera na tržištu rada kroz nacionalne i lokalne inicijative

- HZZ (jedinica za provedbu)
- Komore
- Sindikati
- Udruge poslodavaca
- Regionalne razvojne agencije
- Poduzetniĉki inkubatori
- Nezaposleni, posebice mladi nezaposleni
- Institucije koje pružaju izobrazbu
- Poslodavci iz privatnog sektora

1.2. Potpora razvoju poduzetništva i poboljšanju konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva i obrta

- Podruĉni uredi za zapošljavanje
- Komore
- Źupanije i gradovi i općine
- Sindikati
- Udruge poslodavaca
- Regionalne razvojne agencije
- Poduzetniĉki inkubatori
- Radna snaga koja želi razvijati vlastiti posao
- Institucije potpore poduzetništvu / osposobljavanju
- Banke, odabrane zbog njihove održivosti

1.3. Jaĉanje aktivnosti i cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja HZZ-a i drugih mehanizama potpore tržištu rada

- HZZ (jedinica za provedbu)
- HZZ (lokalne podružnice)
- Nezaposlena radna snaga
- Komore
- Źupanije, gradovi i općine
- Sindikati
- Udruge poslodavaca
- Regionalne razvojne agencije
- Poduzetniĉki inkubatori

1.4. Jaĉanje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

- Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
- Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

- Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
- Državni inspektorat
- Medicinski fakultet
- Veleučilišta /učilišta zaštite na radu
- Udruge stručnjaka iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu
- Udruge poslodavaca
- Sindikati
- Poduzeća
- Zaposleni

Prioritetna os 2. – Pojačanje socijalne uključenosti skupina u ne- povoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama

Pojedinačni ciljevi

Opći cilj Prioritetne osi 2. je promicati socijalnu i profesionalnu integraciju skupina osoba u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama a namjera je pružiti potporu provedbi pojedinih intervencija u okviru sljedećih pojedinačnih ciljeva:

- Poboljšanje socijalne uključenosti osoba u nepovoljnom položaju u obrazovnim ustanovama;
- Potpora socijalnom uključivanju osoba u nepovoljnom položaju kroz omogućavanje njihovog lakšeg pristupa tržištu rada;
- Razvoj socijalnih usluga i sposobnosti pružatelja tih usluga u borbi protiv socijalne isključenosti i siromaštva.

Ciljne skupine intervencija u okviru Prioritetne osi 2. jesu:

Za intervencije u obrazovanju:

učenici Romi, učenici s invaliditetom, učenici s problemima u ponašanju i/ili poteškoćama u razvoju, učenici koji prijevremeno napuštaju školovanje ili mladi kojima prijete opasnost od prijevremenog napuštanja školovanja; učenici loših socioekonomskih prilika i/ili iz disfunkcionalnih obitelji.

Za intervencije u zapošljavanju:

Dugotrajno nezaposleni korisnici socijalne pomoći, nezaposlene osobe s invaliditetom, Romi, bivši ovisnici, beskućnici, bivši zatvorenici, osobe koje žive u kućanstvima čiji je prihod po članu kućanstva niži od propisanog cenzusa za socijalnu pomoć i ostali dugotrajno nezaposleni sa specifičnim dodatnim rizikom od socijalne isključenosti, starije i nemoćne osobe, duševno bolesne osobe, žrtve obiteljskog nasilja, mlade osobe u nepovoljnom položaju.

Operativni ciljevi

2.1. Potpora pristupu obrazovanju za skupine s posebnim potrebama

- Promicati socijalnu uključenost osoba u nepovoljnom položaju u obrazovnim ustanovama;
- Omogućiti uključivanje učenika/studenata u nepovoljnom položaju u obrazovnim ustanovama kroz različite prilagođene aktivnosti;
- Poboljšati sposobnost škola, odnosno njihovih zaposlenika za integraciju djece/mladih u nepovoljnom položaju u obrazovanju;
- Razvijati nove nastavne materijale za učenike/studente s invaliditetom;
- Pružati potporu inovativnim projektima namijenjenim osobama u nepovoljnom položaju u obrazovnim ustanovama.

2.2. Potpora pristupu zapošljavanju za skupine u nepovoljnom položaju

- Promicanje održivog zapošljavanja osoba s posebnim potrebama i osoba s invaliditetom;
  - Mjere u području socijalne ekonomije
- 2.3. **Potpora razvoju socijalnih usluga i sposobnosti pružatelja tih usluga u borbi protiv isključenosti i siromaštva (uključujući i poboljšanje mogućnosti zapošljavanja)**
- Pružiti potporu daljnjoj provedbi aktivnosti reforme u sektoru socijalne skrbi;
  - Pojačati socijalne usluge u zajednici za skupine u nepovoljnom položaju;
  - Pružiti potporu obiteljima s ovisnim članovima obitelji u usklađivanju radnog i obiteljskog života;
  - Pružiti potporu socijalnom uključivanju mladih u nepovoljnom položaju;
  - Pružiti potporu inovativnim kao i prilagođenim aktivnostima namijenjenim razvoju vještina mladih i samopoštovanja kao i njihovom jačanju;

Potencijalni korisnici

Potencijalni korisnici po vrsti aktivnosti jesu:

2.1. Potpora pristupu obrazovanju za skupine s posebnim potrebama

- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS)
- Sve visokoškolske ustanove
- Strukovne škole
- Osobe u nepovoljnom položaju s posebnim obrazovnim potrebama
- Nevladine organizacije koje djeluju u relevantnim područjima
- Predškolske ustanove, osnovne i srednje škole
- Nevladine organizacije (NVO) koje rade s osobama s invalidnosti
- Županije, gradovi i općine
- Poduzeća
- Centri za obrazovanje i rehabilitaciju učenika s invalidnosti
- Uredi gradske uprave za kazneno-popravne ustanove
- Obiteljski centri na županijskoj razini

2.2. Potpora pristupu zapošljavanju za skupine u nepovoljnom položaju

- Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Organizacije civilnog društva (OCD)
- Područni uredi za zapošljavanje
- Ustanove socijalne skrbi
- Komore
- Sindikati
- Udruge poslodavaca
- Županije
- Općine i gradovi
- Lokalne i regionalne razvojne agencije
- Poduzeća
- Druge ustanove i organizacije na području socijalnog uključivanja ili tržišta rada

2.3. Potpora razvoju socijalnih usluga i sposobnosti pružatelja tih usluga u borbi protiv isključenosti i siromaštva (uključujući i poboljšanje mogućnosti zapošljavanja)

- Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
- Ustanove socijalne skrbi
- OCD-a
- Područni uredi za zapošljavanje
- Komore

- Sindikati
- Udruge poslodavaca
- Županije
- Gradovi i općine
- Lokalne i regionalne razvojne agencije
- Poduzeća
- Privatne i javne odgojno-obrazovne ustanove i druge ustanove i organizacije na području socijalnog uključivanja ili povezane s lokalnim tržištima rada

---

Prioritetna os 3. – Pобољшanje ljudskog kapitala u obrazovanju i u istraživanju i razvoju

---

Pojedinačni ciljevi

Sveobuhvatni cilj Prioritetne osi 3. je pružiti potporu razvoju reformi u sustavima obrazovanja i osposobljavanja radi poboljšanja kvalitete obrazovnog sustava i njegovog usklađivanja s europskim standardima.

Opći ciljevi i načela hrvatskog nacionalnog obrazovnog sustava utvrđeni su u Planu razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010., kojim koordinira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS). Sljedeći pojedinačni ciljevi pridonijet će postizanju prethodno navedenog cilja:

- poboljšanje obrazovnog sustava;
- razvoj Hrvatskog kvalifikacijskog okvira radi potpore konceptu cjeloživotnog učenja;
- razvoj ljudskog potencijala u istraživanju i inovativnosti i potpora umrežavanju, suradnji i transnacionalnoj suradnji između sveučilišta, ustanova i poduzeća.

Operativni ciljevi

3.1. Poboљшanje obrazovnog sustava

- Jačanje obrazovnih ustanova u cilju povećanja kvalitete i pristupa obrazovanju;
- Kvaliteta usluga u obrazovanju poboljšana kroz provedbu reformi zasnovanih na strategijama, u cilju povećanja odgovora ljudi na potrebe društva znanja;
- Uspostava mehanizama za razvoj sustava osiguranja kvalitete;
- Jačanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- Usklađivanje sustava obrazovanja odraslih i visokoškolskog obrazovanja s potrebama tržišta rada i načelima socijalnog uključivanja;
- Daljnji razvoj sustava osposobljavanja nastavnika.

3.2. Daljnji razvoj Hrvatskog kvalifikacijskog okvira radi potpore konceptu cjeloživotnog učenja

- Jačanje HKO-a
- Jačanje sustava cjeloživotnog učenja

3.3. Razvoj ljudskog potencijala u istraživanju i inovativnosti i potpora umrežavanju, suradnji i internacionalizaciji aktivnosti između sveučilišta, ustanova i poduzeća

- Daljnji razvoj i povećana mobilnost ljudskog potencijala (posebice mladih) u istraživanju i inovativnosti;
- Potpora mobilnosti, povezanosti i suradnji istaknutih mladih znanstvenika i stručnjaka iz Hrvatske radi posjeta istraživačko-razvojnim ustanovama u inozemstvu.

Potencijalni korisnici

Potencijalni korisnici po vrsti aktivnosti jesu:

3.1. Poboљшanje obrazovnog sustava

- Sve visokoškolske ustanove
- Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO)
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS)
- Nastavnici i nenastavno osoblje (ravnatelji i obrazovni stručnjaci) u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama

- Srednje strukovne škole
  - Odjel za osiguranje kvalitete u srednjim školama pri MZOŠ-u
  - Obrazovne agencije
  - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
  - Sveučilišta
  - Istraživački centri
  - Ustanove za obrazovanje odraslih
- 3.2. **Daljnji razvoj Hrvatskog kvalifikacijskog okvira radi potpore konceptu cjeloživotnog učenja**
- Sve visokoškolske ustanove
  - ASO i Agencija za obrazovanje odraslih
  - Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO)
  - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ)
  - Nastavnici i nenastavno osoblje (ravnatelji i obrazovni stručnjaci) u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama
  - Strukovne škole
  - Odjel za osiguranje kvalitete obrazovnog sustava u srednjim školama pri MZOŠ-u
  - Obrazovne agencije,
  - Ministarstvo turizma
  - Stručne udruge, turističke zajednice i državni uredi na regionalnoj razini
  - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
  - Sveučilišta
  - Istraživački centri
  - Ustanove za obrazovanje odraslih
  - Ustanove za obrazovanje odraslih (osnovne i srednje škole, otvorena učilišta itd.)
  - Udruge poslodavaca
  - Sindikati
- 3.3. **Razvoj ljudskog potencijala u istraživanju i inovativnosti i potpora umrežavanju, suradnji i internacionalizaciji aktivnosti između sveučilišta, ustanova i poduzeća**
- Sveučilišta i istraživački instituti
  - Malo i srednje poduzetništvo zasnovano na tehnologiji
  - Istraživačko-razvojni centri
  - Javna uprava

Prioritetna os 4. – Jačanje uloge civilnoga društva za bolje upravljanje

---

Pojedinačni ciljevi

Cilj Prioritetne osi 4. je **pružiti potporu i ojačati civilno društvo**, pitanje koje će se ostvariti sljedećim **općim ciljevima**:

- Pобољшanje kvalitete socijalnog dijaloga;
- Jačanje kapaciteta i snaženje uloge organizacija civilnoga društva (OCD) i izgradnja njihovih sposobnosti i partnerstva na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;

Pojedinačni ciljevi Prioritetne osi 4. su sljedeći:

- Povećanje učinkovitosti i održivosti partnera u socijalnom dijalogu i poboljšanje njihovih organizacijskih sposobnosti kako bi pozitivno pridonijeli kvaliteti i kontinuitetu dvopartitnog i tripartitnog socijalnog dijaloga;
- Potpora malim organizacijama civilnoga društva i organizaciji na najnižoj razini u provedbi inicijativa za razvoj zajednice u svrhu lakšeg zapošljavanja i dobrog upravljanja na lokalnoj razini;
- Jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva u području pružanja socijalnih usluga razvojem njihovih unutarnjih kapaciteta i sposobnosti za pružanje socijalnih usluga;

- Povećanje učinkovitosti i održivosti organizacija civilnoga društva u pokretanju neovisnih zagovaračkih inicijativa;
- Jačanje uloge OCD-a u promicanju volonterstva kao zajedničke i društvene vrijednosti;
- Potpora strukturama regionalne potpore namijenjenih pružanju informacija, savjetodavnih usluga, obrazovanja i drugih vrsta potpore OCD-ima na lokalnoj razini.

Operativni ciljevi

4.1. Promicanje socijalnog dijaloga

- Pojačanje nacionalnih i regionalnih ustanova i organizacija socijalnog dijaloga kroz, na primjer, jačanje njihovih administrativnih i stručnih resursa, poboljšanje rada informacijskih sustava i poboljšanje rada organizacija socijalnih partnera kroz, na primjer, razvoj i poboljšanje programa;
- Priprema i provedba programa usmjerenih prema razvoju socijalnog dijaloga; stvaranje i provedba programa osposobljavanja za stručnjake socijalnih partnera;
- Potpora za sudjelovanje socijalnih partnera u aktivnostima na europskoj razini;
- Stvaranje i potpora za teritorijalno i sektorsko umrežavanje unutar socijalnih partnera;
- Potpora analizi nacrti zakonskih akata i izradi dokumenata javnih politika kao i razrada stajališta u socijalnom dijalogu;
- Promicanje i širenje primjera najbolje prakse o suradnji između javne uprave i socijalnih partnera, priprema i provedba informativnih kampanja i prijenos primjera najbolje prakse s nacionalne na lokalnu razinu;
- Jačanje kompetencija zaposlenih u javnoj upravi u području suradnje sa socijalnim partnerima;
- Praćenje i ocjenjivanje suradnje između javne uprave i ustanova socijalnih partnera;
- Studije, analize i istraživanja o socijalnom dijalogu, poglavito sektorskom dijalogu;
- Osposobljavanje posrednika u pojedinačnim radnim sporovima i uspostava centara za posredovanje na županijskoj razini.

4.2. Jačanje uloge organizacija civilnoga društva za socioekonomski rast i razvoj demokracije

- Pružiti potporu malim organizacijama civilnoga društva i organizacijama koje djeluju na najnižoj (lokalnoj) razini u provedbi inicijativa za razvoj zajednice u svrhu lakšeg zapošljavanja i dobrog upravljanja na lokalnoj razini;
- Povećati učinkovitost i održivost organizacija civilnoga društva i u pokretanju neovisnih zagovaračkih inicijativa;
- Jačati ulogu OCD-a u promicanju volonterstva kao zajedničke i društvene vrijednosti;
- Pružiti potporu strukturama regionalne potpore namijenjenih pružanju informacija, savjetodavnih usluga, obrazovanja i drugih vrsta potpore OCD-ima na lokalnoj razini.

Potencijalni korisnici

Potencijalni korisnici po vrsti aktivnosti jesu:

4.1. Promicanje socijalnog dijaloga

- Ured za socijalno partnerstvo
- Udruge poslodavaca i njihovi regionalni, lokalni i sektorski ogranci
- Sindikati i njihovi regionalni, lokalni i sektorski ogranci
- Gospodarsko-socijalno vijeće
- Županije, gradovi i općine
- NVO-i

4.2. Jačanje uloge organizacija civilnoga društva za socioekonomski rast i razvoj demokracije

- Ured za udruge
- NVO-i
- Udruge poslodavaca
- Sindikati

- Županije, gradovi i općine

Prioritetna os 5. – Tehnička pomoć

Pojedinačni cilj

Pružanje pomoći za upravljanje i provedbu Operativnog programa »Razvoj ljudskih potencijala«.

Operativni ciljevi

- 5.1 Upravljanje Operativnim programom i izgradnja administrativne sposobnosti
- 5.2 Izrada projekata i **potpora u pripremi idućeg programskog razdoblja**